

A8-0341/2016

17.11.2016

JELENTÉS

az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról: értékelés
(2016/2045(INI))

Regionális Fejlesztési Bizottság

Előadó: Salvatore Cicu

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS.....	9
VÉLEMÉNY A KÖLTSÉGVETÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL.....	12
VÉLEMÉNY A KÖLTSÉGVETÉSI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	15
ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN	20

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról: értékelés 2016/2045(INI)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 175. cikkére és 212. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel „Az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról – végrehajtás és alkalmazás” című 2013. január 15-i állásfoglalására²,
- tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2012/2002/EK tanácsi rendeletet módosító 2014. május 15-i 661/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2012/2002/EK tanácsi rendeletet módosító európai parlamenti és tanácsi rendeletről (COM(2013)0522)⁴,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló 2014. évi jelentésére (COM(2015)0502),
- tekintettel a közép-európai árvízkatasztrófáról szóló 2002. szeptember 5-i állásfoglalására,⁵
- tekintettel „Az idei nyár európai természeti katasztrófái (tüzek és áradások)” című 2005. szeptember 8-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett közleményére az Európai Unió Szolidaritási Alapjának jövőjéről (COM(2011)0613),
- tekintettel a Régiók Bizottságának az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló 2013. november 28-i véleményére⁷,
- tekintettel az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a pénzgazdálkodás

¹ HL L 311., 2002.11.14., 3. o.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0003.

³ HL L 189., 2014.6.27., 143. o.

⁴ HL C 170., 2014.6.5., 45. o.

⁵ HL C 272. E., 2003.11.13., 471. o.

⁶ HL C 193E., 2006.8.17., 322. o.

⁷ HL C 114., 2014.4.15., 48. o.

hatékonyságáról és eredményességéről szóló, 2013. december 2-i intézményközi megállapodásra¹,

- tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére és a Költségvetési Bizottság, valamint a Költségvetési Ellenőrző Bizottság véleményére (A8-0341/2016),
- A. mivel a 2012 nyarán Közép-Európát sújtó rendkívüli árvizekre adott válaszul a 2012/2002/EK rendelettel létrehozták az Európai Unió Szolidaritási Alapját (EUSZA) mint az EU számára azt lehetővé tevő értékes eszközt, hogy reagáljon az EU-ban és a csatlakozási tárgyalásokban rész vevő országokban bekövetkező jelentős természeti és rendkívüli regionális katasztrófákra, és szolidaritást fejezzen ki a támogatásra jogosult régiókkal és államokkal; mivel az alap felhasználása az állami hatóságok által olyan természeti katasztrófák esetén végzett vészhelyzeti és helyreállítási műveletek finanszírozására korlátozódik, amelyek az érintett régió lakosságának életére, természeti környezetére vagy a gazdaságra közvetlenül kihatnak (bár meg kell jegyezni, hogy 2005-ben a Bizottság javaslatot nyújtott be az eredeti hatály még szélesebb körű kiterjesztésére);
- B. mivel az alap megalapítása óta nagyon hasznos célt szolgált, összesen 3,8 milliárd eurót mozgósítva több mint 70 katasztrófához kapcsolódóan 24 kedvezményezett és csatlakozásra váró országban különféle természeti katasztrófák, úgy mint földrengések, áradások, erdőtüzek, viharok és újabban aszályok esetében; mivel az EUSZA továbbra is az EU szükséghelyzetben megnyilvánuló szolidaritásának egyik legerőteljesebb szimbóluma;
- C. mivel az eszköz 2014-ben jelentős reformon esett az alábbiak érdekében: az eljárások javítása és egyszerűsítése, a pályázatok benyújtását követő 6 héten belüli gyorsabb válasz biztosítása; hatályának újbóli meghatározása; a regionális katasztrófákra vonatkozó egyértelmű kritériumok megállapítása; és a katasztrófamegelőzés és a kockázatkezelési stratégiák megerősítése, így javítva a mentőintézkedések finanszírozásának hatékonyságát, összhangban a Parlament és a helyi és regionális hatóságok által az évek során tett számos kérelemmel; mivel a Bizottság által 2016. szeptember 14-én javasolt „salátarendelet”² rendelkezik az alap új felülvizsgálatáról a vészhelyzeti műveletek finanszírozására szolgáló rendszer készülségének és hatékonyságának javítása érdekében;
- D. mivel a Parlament erőteljesen támogatta a reformokra irányuló javaslatokat, melyek nagy részét már a korábbi állásfoglalásaiban is kérte;
- E. mivel a 2014 júniusa (a reform hatálybalépésének ideje) előtt beérkezett kérelmeket az eredeti rendelet alapján, míg az azóta beérkezőket már a felülvizsgált rendelet szerint értékelték;
- F. mivel a természeti katasztrófák megelőzése terén tett beruházások rendkívül fontosak az éghajlatváltozásra való reagálásban; mivel uniós finanszírozásból, különösen az európai

¹ HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

² COM(2016)0605, 2016/0282(COD), Brüsszel, 2016.09.14.

strukturális és beruházási alapokból (esb-alapok) komoly összegeket különítettek el a természeti katasztrófák megelőzésébe és a kockázatkezelési stratégiákba történő beruházásra;

- G. mivel kivételesen, amennyiben az adott évben nem áll rendelkezésre elegendő forrás, a következő év forrásait is fel lehet használni, figyelembe véve az alap éves költségvetési plafonértékét a katasztrófa szerinti, valamint az azt követő évben;
1. emlékeztet arra, hogy 2002-es létrehozása óta az EUSZA jelentős támogatási forrást jelentett a helyi és regionális hatóságok számára az Európában bekövetkezett természeti katasztrófák – áradások, földrengések vagy akár erdőtüzek – következményeinek enyhítésére, és kifejezte az európai szolidaritást az érintett régiókkal; hangsúlyozza, hogy ami a nyilvánosságot illeti, az EUSZA az egyik legkonkrétabb és kézzel foghatóbb kifejeződése a támogatásnak, amelyet az EU a helyi közösségek számára nyújthat;
 2. hangsúlyozza, hogy az EUSZA létrehozása óta az Európai Unióban előforduló természeti katasztrófák száma, súlyossága és intenzitása is fokozódott az éghajlatváltozás következtében; ezért hangsúlyozza egy olyan megbízható és rugalmas eszköz hozzáadott értékét, melynek célja a szolidaritás kifejezése, illetve gyors és tényleges segítség nyújtása a súlyos természeti katasztrófák áldozataul esett állampolgároknak;
 3. rámutat, hogy az EUSZA az Európai Unió költségvetésén kívül finanszírozott eszköz, melynek költségvetése évente legfeljebb 500 millió EUR (2011-es árakon számolva), és a beépített rugalmasság ellenére (N+1 átvitel) évről évre jelentős források maradhatnak felhasználatlanul; megjegyzi e tekintetben, hogy a javasolt salátarendelet a pénzügyi keret költségvetésbe való részleges beemeléséről rendelkezik annak érdekében, hogy felgyorsuljon a mozgósítási eljárás, és hogy korábban és eredményesebben lehessen reagálni a katasztrófa sújtotta polgárok igényeire;
 4. felhívja a figyelmet arra, hogy az éves küszöbértékek felhasználása bizonyítja, hogy az új többéves pénzügyi keret programozási időszakát követően az előirányzatok éves szintje megfelelő;
 5. kiemeli a 2014. évi reform fontosságát, amely sikeresen leküzdötte a tanácsi akadályokat, és végül teljesítette a jobb reagálókészség és a segítségnyújtás hatékonyságának javítása terén ismételt parlamenti kívánalmakat, melyek célja gyors és átlátható reakció biztosítása a természeti katasztrófák által sújtott polgárok megsegítése érdekében; üdvözli továbbá a salátarendeletre irányuló legújabb javaslatot, amely új rendelkezéseket vezet be a finanszírozás egyszerűsítése és könnyebb igénybevétele érdekében;
 6. hangsúlyozza a reform legfontosabb elemeit, például: előleg kifizetését lehet kérelmezni, és a várható hozzájárulás összegének legfeljebb 10%-át lehet a kérelmező rendelkezésére bocsátani rövidebb idővel azután, hogy az EUSZA-tól származó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelem benyújtásra került a Bizottságnál (legfeljebb 30 millió EUR); a vészhelyzeti és helyreállítási műveletek előkészítése és végrehajtása során felmerült költségek támogathatósága (a Parlament egyik legfőbb kérése); a pályázatok támogatásra jogosult államok általi benyújtására (12 héttel az első kár bekövetkeztét követően) és a projekt megvalósítására (18 hónap) rendelkezésre álló határidő

meghosszabbítása; 6 hetes határidő bevezetése a Bizottság számára a pályázatok megválaszolására; a természeti katasztrófák megelőzésére vonatkozó új rendelkezések; és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra irányuló eljárások javítása;

7. ugyanakkor rámutat arra, hogy a kedvezményezetteknek – annak ellenére, hogy gyorsabban előleghez juthatnak a rendes eljáráshoz képest – még mindig nehézséget okoz a kérelmezéstől a kifizetésig tartó teljes eljárás hosszúsága, mivel igen hosszadalmas a folyamat, mire a hozzájárulás teljes összege kifizetésre kerül; ebben az összefüggésben kiemeli, hogy a pályázatokat a katasztrófát követően a lehető leghamarabb be kell nyújtani, az értékelési és az azt követő szakaszokat pedig tökéletesíteni kell a kifizetések végrehajtásának megkönnyítése érdekében; úgy véli, hogy az újonnan javasolt salátarendelet EUSZA-ra vonatkozó rendelkezései hozzájárulhatnak a gyorsabb igénybevételhez, hogy a helyben fennálló valós igényeket teljesíteni lehessen; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak is meg kell vizsgálniuk a saját adminisztrációs eljárásaikat az érintett régiókra és államokra irányuló támogatás mozgósításának felgyorsítása érdekében; javasolja továbbá egy jövőbeli reform lehetséges javításai érdekében a katasztrófavédelemre vonatkozó kötelező, aktualizált nemzeti tervre irányuló kérés bevezetését, valamint azt a követelményt, hogy szolgáltatassanak információt a sürgősségi szerződésekre irányuló megállapodásokkal kapcsolatos előkészületekről;
8. felhívja a tagállamokat a helyi és regionális hatóságokkal folytatandó kommunikáció és együttműködés javítására akkor, amikor értékelik a támogatásra jogosult kárt, amely miatt kéri az EUSZA pénzügy támogatását, és elkészítik a pályázatokat, és akkor is, amikor a természeti katasztrófák hatásait elhárító projekteket valósítanak meg, biztosítva mindezzel, hogy az uniós segítség eredményes legyen helyben, és hogy fenntartható megoldások kapjanak támogatást; úgy ítéli meg továbbá, hogy az EUSZA támogatását az egész nyilvánosság számára közzé kell tenni; felhívja az érintett hatóságokat a kommunikáció javítására, és hogy adjanak tájékoztatást az EUSZA-támogatásról anélkül, hogy ez további adminisztratív terheket teremtsen;
9. hangsúlyozza, hogy fontos annak biztosítása, hogy a tagállamok a természeti katasztrófákra adott válaszul közbeszerzési eljárásokat folytassanak le annak céljából, hogy azonosítsák és terjesszék a bevált gyakorlatokat és a tanulságokat a vészhelyzetek esetén kötött szerződések tekintetében;
10. üdvözli, hogy a Bizottság egyértelműbbé tette a regionális természeti katasztrófák támogathatóságára vonatkozó szabályokat, mindamelllett emlékeztet arra, hogy a Parlament és a Tanács közötti végső megállapodás szerint a jogosultsági határérték a Bizottság javaslatával összhangban a régió GDP-jének 1,5%-a, a Parlament erőfeszítései ellenére, amely 1%-ra akarta ezt az értéket csökkenteni; megállapítja, hogy a legkülső régiók sebezhetősége számításba került a rájuk vonatkozó 1%-os határérték megállapításánál;
11. elismeri, hogy az Alapból származó támogatás a nem biztosítható károkra korlátozódik, és nem kompenzálja a magánveszteségeket; hangsúlyozza, hogy a hosszú távú fellépések, mint a fenntartható újjáépítés vagy a gazdasági fejlesztési és megelőzési tevékenységek, az Unió egyéb eszközei, különösképpen az esb-alapok keretében részesülhetnek finanszírozási támogatásban;

12. felszólítja a tagállamokat, hogy optimalizálják a létező uniós alapok, különösen az öt esb-alap felhasználását olyan beruházásokra, amelyek célja a természeti katasztrófák bekövetkeztének megelőzése, és rámutat a különböző uniós alapok és politikák közötti szinergiák kialakításának fontosságára, szem előtt tartva a természeti katasztrófák hatásainak megelőzését és – azokban az esetekben, amikor igénybe veszik az EUSZA-t – az újjáépítési projektek megerősítésének és hosszú távú fenntartható fejlesztésének biztosítását; kéri ebből a célból, hogy a tagállamok az EUSZA igénybevétele esetén hivatalosan vállaljanak kötelezettséget valamennyi katasztrófamegelőzési és az érintett területek fenntartható helyreállítására irányuló intézkedés végrehajtására; szinergiák alkalmazása esetén kéri az alapok kombinált felhasználásával kapcsolatos bürokratikus eljárás lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítését;
13. ezért hangsúlyozza, hogy fokozni kell az éghajlatváltozás hatásainak csökkentésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló beruházásokkal kapcsolatos erőfeszítéseket, figyelembe véve a megelőző intézkedéseket az újjáépítés és újjáélesztés EUSZA-ból való támogatása során; úgy véli, hogy a megelőzésnek horizontális feladattá kell válnia, és javasolja, hogy a katasztrófák következményeinek az EUSZA forrásaiból történő enyhítése során az ökoszisztemen alapuló megközelítés szerinti megelőző intézkedéseket alkalmazzák; ezenkívül felhívja a tagállamokat kockázatmegelőzési és kockázatkezelési stratégiák kidolgozására, figyelembe véve azt is, hogy korunkban számos természeti katasztrófa emberi tevékenységek közvetlen következménye;
14. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy biztosítsák az EUSZA-támogatás odaítélésének, irányításának és végrehajtásának maximálisan átláthatóságát; fontosnak tartja, hogy megállapítsák, hogy az EUSZA-támogatásokat a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek megfelelően használták-e fel, annak érdekében, hogy azonosítsák, kialakítsák és megosszák a bevált gyakorlatokat és a tanulságokat; felhívja ezért a Bizottságot és a tagállamokat az átláthatóság növelésére és annak biztosítására, hogy az információk nyilvánosan elérhetőek legyenek a segítségnyújtás mozgósításának teljes folyamata alatt, a pályázat benyújtásától kezdve egészen a projekt lezárásáig; felkéri továbbá az Európai Számvevőszéket, hogy készítsen különjelentést az EUSZA működéséről, többek között annak fényében, hogy a legutóbbi rendelkezésre álló jelentést még az EUSZA-ra vonatkozó rendelet 2014. évi felülvizsgálatát megelőzően készítették;
15. megjegyzi, hogy 2014-ben tizenhárom új pályázat érkezett be, és felhívja a figyelmet a szóban forgó év különleges helyzetére, mivel hat kérelmet a régi rendelet szerint értékelték, míg a többi értékelése a felülvizsgált rendeletnek megfelelően történt;
16. emlékeztet arra a két esetre, amikor 2014-ben a korábbi EUSZA-rendelet értelmében elutasították a rendkívüli regionális katasztrófaként való elismerésre vonatkozó kérelmeket, mivel ezek a katasztrófák nem voltak „rendkívüliek” a régi rendelet értelmében, annak ellenére sem, hogy komoly károkat okoztak közvetlen hatásokkal az érintett régiók gazdasági és társadalmi fejlődésére, ezért üdvözli a felülvizsgált EUSZA-rendelet ezzel kapcsolatos pontosításait; ugyanakkor –a jövőbeli reformokra való tekintettel és figyelembe véve a regionális természeti katasztrófák újbóli meghatározásának lehetőségét – javasolja, hogy több olyan támogatásra jogosult tagállam benyújthasson egyetlen közös pályázatot, amelyeket valamely határokon

átnyúló, azonos okból bekövetkezett katasztrófa sújtott, melynek hatásai egy időben jelentkeztek, továbbá hogy a közvetett károkat is vegyék figyelembe a kérelmek értékelésekor;

17. a jövőbeli reformok tükrében felkéri a Bizottságot, hogy vegye számításba az előlegfizetési küszöbértékek 10%-ról 15%-ra történő emelésének, valamint a kérelmek feldolgozására vonatkozó határidők hat hétről négy hétre történő csökkentésének lehetőségét; ezenkívül felkéri a Bizottságot, hogy fontolja meg annak lehetőségét, hogy a természeti katasztrófák támogathatóságának határértéke a régió GDP-jének 1%-a legyen, valamint hogy a kérelmek értékelésekor figyelembe vegyék az érintett régiók társadalmi gazdasági fejlettségi szintjét;
18. hangsúlyozza, hogy meg kell fontolni a GDP-n kívül egyéb olyan új mutatók alkalmazását, mint amilyen például a humán fejlettségi mutató és a társadalmi fejlődés regionális indexe;
19. üdvözli, hogy az EUSZA 2015. évi éves jelentésében foglaltak szerint a Bizottság elfogadott hét, a felülvizsgált szabályok keretében benyújtott segítségnyújtásra irányuló kérelmet, köztük négy olyat, amelyek 2014 végén kerültek jóváhagyásra, de amelyekhez előirányzatokat kellett átvinni 2015-re; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy 2015 volt az első olyan teljes év, amikor a felülvizsgált szabályoknak megfelelően kellett eljárni, és hogy az elemzés szerint a reformmal bevezetett jogi pontosítások biztosították a sikeres alkalmazást, amit a régi rendelkezésekről nem lehetett elmondani, amelyek szerint a regionális katasztrófák miatt beadott segítségnyújtás iránti kérelmek kb. kétharmada az értékelést követően nem bizonyult támogathatónak;
20. sajnálja, hogy az előző rendelet idején a végrehajtásról szóló jelentések értékelési eljárása igen hosszadalmas volt, és a lezárások is későn történtek meg, és arra számít, hogy a módosított rendelet értelmében a lezárásokat hatékonyabban és átláthatóbban fogják végrehajtani, miközben garantálják az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét;
21. hangsúlyozza továbbá, hogy a módosított rendelet 11. cikke ellenőrzési jogkörrel ruházza fel a Bizottságot és a Számvevőszéket, és lehetővé teszi az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) számára, hogy bármikor vizsgálatokat folytasson;
22. kéri a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy még a jelenlegi többéves pénzügyi keret lezárulása előtt értékeljék az EUSZA működését;
23. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak, valamint a regionális hatóságoknak.

INDOKOLÁS

A 2002-es tragikus árvizek után az Európai Unió felállította az Európai Unió Szolidaritási Alapját (2012/2002/EK rendelet). Ez az Alap a nagy természeti katasztrófák által sújtott országok felé irányuló uniós szolidaritás azonnali kinyilvánítását teszi lehetővé. Az Alapból a tagállamokon kívül a tagjelölt országok is támogathatók. 2014-ben az eredeti rendeletet módosították (661/2014/EU rendelet), hogy hatékonyabban lehessen reagálni a támogatásra jogosultak aggályaira, gyorsabban lehessen kezelni az érintett országok kéréseit, és hogy a szárazság is felkerüljön a katasztrófákat felsoroló listára.

Az Európai Unió Szolidaritási Alapja (EUSZA) akkor siethet a tagállamok segítségére, ha a valamely természeti katasztrófa által okozott közvetlen károk meghaladják a 3 milliárd eurót (2011-es árakon) vagy az ország bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 0,6%-át. Léteznek olyan rendelkezések is, melyek a kisebb, regionális katasztrófákra kívánnak reagálni (a régió GDP-jének 1,5%-a vagy legkülső régió esetében 1%-a).

2015 októberében az Európai Bizottság bemutatta az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (EUSZA) igénybevételéről szóló 2014. évi jelentést. Ez a jelentés az EUSZA 2014. évi sajátos helyzetéről számol be. Ezen kívül lehetőséget ad arra, hogy megvizsgáljuk ezen szolidaritási eszköz működését. Az Európai Parlament Regionális Fejlesztési Bizottsága ezért határozott egy saját kezdeményezésű jelentés készítéséről.

Lehetetlen előre látni az összes vészhelyzetet, az összes katasztrófát. Mindig van lehetőség azonban arra, hogy ezek következményeinek kezelését tökéletesítsük. Egy katasztrófahelyzet kezelésének mindig több szakasza van. Az első a kétségbeesés, illetve a természet erejének tudomásul vétele, melyhez a természeti elemekkel szembeni tehetetlenség érzése kötődik. Ezután jön a szomszédok közötti kölcsönös, valamint a nemzeti és nemzetközi mentési szolgálatok általi segítségnyújtás. A előadó azonban a harmadik és negyedik fázist szeretné tanulmányozni, mivel az azonnali kezelés után az áldozatoknak a károk tartós helyrehozásával kell foglalkozniuk.

Az előadó az Európai Unió Szolidaritási Alapja kezelésének több aspektusára is ki fog térni. Az EUSZA reagálási sebességét szeretné hangsúlyozni, valamint egy olyan preventív politika szükségességét, amely kihasználja az EUSZA és más európai uniós eszközök, főként a kohéziós politika közötti kölcsönös kiegészítő jelleget. Az előadó a nemzeti szintű és a regionális vagy helyi hatóságok közötti hatékony együttműködésre is fel kívánja hívni a figyelmet.

Reagálási gyorsaság

Egy természeti katasztrófa – kiszámíthatatlansága miatt – nem csak hogy tanácsalanságot idéz elő az érintett lakosság körében, hanem az előre nem látható kiadásokkal szembenező állami hatóságok cselekvési gyorsaságának kérdését is felveti.

Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának felállításakor a jogalkotó 10 hetes határidőt állított fel a kérelmek benyújtására. Ennek célja az volt, hogy a helyi és regionális hatóságok számára lehetővé tegye a folyamat elindítását. Az EUSZA működésének első évei azonban megmutatták, hogy ez túl rövid időszak. A rendelet 2014-ben történő felülvizsgálata során a kérelmek beadási határidejét 12 hétre hosszabbították meg. Ez első látásra nem felel meg az előadó kérésének. Számos esetben azonban a helyi hatóságoknak nem volt idejük megfelelően

összeállítani a kérelmeket. Következésképpen ez a meghosszabbítás nem ellentmondásos, mivel lehetővé teszi a helyi hatóságoknak a kérelmek jobb összeállítását.

Az előadó hangsúlyozni kívánja, hogy a kérelmek kezelésének gyorsasága főként a teljes dosszié beadásától kezdve fontos (maximum 12 hét). A döntéshozatal valamennyi szintjének hatékonyan kell reagálnia, legyen az akár tagállami szinten, akár a Bizottság szolgálatainak szintjén, hogy a pénzügyi támogatás gyorsan elérhetővé váljon.

El kell kerülnünk azon helyzeteket, melyek során az áldozatok magukra hagyottnak érzik magukat a sürgősségi beavatkozás és az EUSZA támogatásainak megérkezése között.

Annál is inkább sürgős ez a kérés, mivel az elmúlt években nagyon gyakran a dél- illetve délkelet-európai országokat sújtották a legnagyobb természeti katasztrófák, azon országokat, melyeket már a gazdasági válság is kiszolgáltatottá tett. Csak Szardínián például a 2013. novemberi áradások következtében 16 ember vesztette életét, és 1700 egyéb károsultja volt a katasztrófának. Az azonnal beavatkozó mentési szolgálatok lehetővé teszik a katasztrófák káros hatásainak lehető legnagyobb csökkentését. Ezután a jogalkotónak kell törvényhozási szinten támogatást nyújtania, hogy az eljárások megfelelőbbek legyenek. Az Európai Parlament itt is fontos szerepet játszik az olyan helyzetek elkerülésében, mint Horvátországé 2013-ban, ahol a beleegyezést a kérelem beadása után 7 hónappal adták meg. Vészhelyzetekben sürgős eljárások szükségesek. Ezen konkrét esetben másfél év telt el, mire a támogatások megérkeztek a juttatásokra jogosultakhoz.

Mindez jó együttműködést, valamint hatékony munkát követel meg minden szinten.

Megelőzés és kiegészítő jelleg

Amikor egy katasztrófa bekövetkezik, a megelőzés már sokszor túl késő. Annak azonban a következő szakasz szerves részét kellene képeznie. Fontos ugyanis, hogy a lerombolt épületek helyreállítása vagy az infrastruktúrán végrehajtott javítások során megfeleljenek az előírásoknak. A hatályos jogszabályok jelentéstételt írnak elő arról, hogy egy tagállam hogyan kíván kockázatmegelőzési és -kezelési stratégiát felállítani.

Ez is olyan terület, ahol az EUSZA és a Kohéziós Alap kiegészíthetik egymást. Fel kell mérniük a kockázatmegelőzéshez kapcsolódó szempontokat, főként, ha infrastrukturális projektről van szó. Ez csökkentheti a katasztrófahelyzet utáni szükséges helyreállításokhoz kötődő költségeket.

Átláthatóság és együttműködés a döntéshozatal különböző szintjei között

Az EUSZA igénybevétele annak létrehozása óta az Európai Számvevőszék jelentésének tárgyát képezi. Ez a jelentés felhívta a figyelmet az Alap kezelésének néhány lehetséges javítására. Ezen ajánlásokat az EUSZA 2014-es felülvizsgálata során figyelembe is vették. Azonban még mindig nagyobb átláthatóságot lehetne elérni, különösen, ami a katasztrófák által okozott károk helyreállítására kijelölt különböző pénzeszközöket illeti. Ezen cél eléréséhez az előadó nagyobb együttműködést javasol a különböző döntéshozatali szintek között. A kedvezményezettek, valamint az EUSZA keretében a finanszírozás iránti kérelmeket megkapó Európai Bizottság közötti kapcsolat láthatólag nincs megkérdőjelezve. Inkább a különböző helyi és regionális hatóságok és az egyes tagállamok központi szervezeti egységei közötti együttműködési mechanizmusokra kellene fektetni a hangsúlyt.

Az előadó ezenkívül a nagyközönség felé történő kommunikáció javítását javasolja az egész

eljárás során, ami lehetővé teszi a kedvezményezettek vagy az érdekelt személyek számára az egyes kérelmekhez kapcsolódó eljárások figyelemmel kísérését. Ezt az Európai Bizottság szintjén lehetne megszervezni azzal a feltétellel, hogy e különböző operatív szintek között jól működik az információáramlás.

1.9.2016

VÉLEMÉNY A KÖLTSÉGVETÉSI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Regionális Fejlesztési Bizottság részére

az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról: értékelés
(2016/2045(INI))

A vélemény előadója: Lefteris Christoforou

JAVASLATOK

A Költségvetési Bizottság felhívja a Regionális Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- A. mivel 2002-es létrehozása óta az Európai Unió Szolidaritási Alapja hasznos célt szolgált, és Európa-szerte 69 katasztrófára reagált; mivel 24 ország kapott összesen mintegy 3,7 milliárd euró értékű katasztrófasegélyt;
- B. mivel az Európai Unió Szolidaritási Alapját létrehozó 2012/2002/EK rendelet 2014. évi felülvizsgálata javítja és egyszerűsíti az eljárásokat; mivel a támogatás iránti kérelem benyújtásának határidejét meghosszabbították, így a tagállamoknak a kifizetés után 18 hónapjuk van a hozzájárulás felhasználására, bevezették az előlegfizetést és bizonyos rendelkezések egyértelműbbé váltak, összhangban az Európai Parlament és a helyi hatóságok által az évek során tett számos kérelemmel;
- C. mivel a felülvizsgálatig szinte az összes visszautasítás regionális katasztrófákra vonatkozott, ezzel szemben az új szabályozás egyértelműbb jogosultsági szabályokat határoz meg a regionális katasztrófákra vonatkozó egységes kritérium bevezetése révén, amely a NUTS 2 szintű regionális GDP 1,5 %-ában, a legkülső régiók esetében pedig 1 %-ában megállapított küszöbértéken alapul;
- D. mivel a felülvizsgált EUSZA-rendelet rendelkezései keretében a Bizottsághoz 2014-ben hét, 2015-ben pedig három új pályázat érkezett;
- E. mivel noha az EUSZA már a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet korábbi programozási szakaszában is létezett, az éves előirányzatok csökkentek; mivel e csökkentések kompenzálása érdekében (melyet az általános végrehajtási arány indokol) az új rendeletbe bevezették a következő évre (N+1) történő átvitelt;

- F. mivel kivételesen, amennyiben az adott évben nem áll rendelkezésre elegendő forrás, a következő év forrásait is fel lehet használni, figyelembe véve az alap éves költségvetési plafonértékét a katasztrófa szerinti, valamint az azt követő évben;
1. felhívja a figyelmet arra, hogy az éves küszöbértékek felhasználása bizonyítja, hogy az új többéves pénzügyi keret programozási időszakát követően az előirányzatok éves szintje megfelelő;
 2. rámutat, hogy ami a nyilvánosságot illeti, az EUSZA az egyik legkonkrétabb és kézzel foghatóbb kifejeződése a támogatásnak, amelyet az EU a helyi közösségek számára nyújthat;
 3. örömmel fogadja, hogy az új rendelet lehetőséget biztosít a támogatás várható összegének akár 10%-áig terjedő – de legfeljebb 30 millió euró – előleg kifizetésére; sajnálja azonban, hogy a pályázat és a kifizetés között jelentős idő telt el; javasolja az értékelési és az azt követő szakaszok tökéletesítését a kifizetések végrehajtásának megkönnyítése érdekében; javasolja, hogy hozzák létre az értékelési időszak időtartamát meghatározó jogi keretet;
 4. sajnálja, hogy az EUSZA 8. cikkének (1) és (3) bekezdésével ellentétben az alaptól nyújtott támogatásra vonatkozó lezárási eljárás bizonyos esetekben rendkívül hosszú; 2014-ben a Bizottság még mindig foglalkozott 2005-ös, 2007-es és 2010-es dossziék lezárásával; ezért hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani az eljárásokat, mivel rendkívül fontos a kért és jóváhagyott támogatások időben történő megérkezése;
 5. kéri, hogy egyértelmű kritériumokat határozzanak meg a kedvezményezett országokba irányuló, az alkalmazott végrehajtási rendszerek értékelését célzó ellenőrző látogatásokra vonatkozóan, és ellenőrizzék a források megfelelő felhasználását;
 6. az alapok átlátható felhasználásának elősegítése érdekében felhívja az Európai Számvevőszéket, hogy készítse különjelentést az EUSZA működéséről, főként, mivel a legutóbbi jelentést még az EUSZA-ra vonatkozó rendelet felülvizsgálatát megelőzően készítették; kéri, hogy készítsenek tanulmányt az EUSZA, a strukturális alapok és a nemzeti rendszerek közötti lehetséges átfedésekről;
 7. felhívja a figyelmet arra, hogy a beépített rugalmasság ellenére (N+1 átvitel) fennáll a kockázata annak, hogy évről évre jelentős források maradnak felhasználatlanul; javasolja annak végiggondolását, hogy a jövőben miként lehetne elérni, hogy minél kevesebb összeg maradjon felhasználatlanul, teljes mértékben figyelembe véve az ügy eredendően változékony jellegét (amely függ a beérkezett pályázatok változó számától és/vagy az adott év pénzügyi szükségleteitől);
 8. üdvözli, hogy 2014-ben rendelkezéseket hoztak a természeti katasztrófák megelőzésének megerősítésére; emlékeztet rá, hogy az éghajlatváltozás következtében egyre gyakoribbak a természeti katasztrófákat előidéző szélsőséges időjárási események; ezért hangsúlyozza, hogy fokozni kell az éghajlatváltozás hatásainak csökkentésére és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló beruházásokat, elsőbbséget adva a megelőző intézkedéseknek az újjáépítés és újraerdősítés EUSZA-ból való támogatása során;

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN
TARTOTT ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE**

Az elfogadás dátuma	31.8.2016
A zárószavazás eredménye	+: 37 -: 1 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Nedzhmi Ali, Jean Arthuis, Lefteris Christoforou, Jean-Paul Denanot, Gérard Deprez, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Esteban González Pons, Iris Hoffmann, Monika Hohlmeier, Bernd Kölmel, Zbigniew Kuźmiuk, Vladimír Maňka, Ernest Maragall, Clare Moody, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Jan Olbrycht, Urmas Paet, Paul Rübig, Petri Sarvamaa, Patricija Šulin, Eleftherios Synadinos, Paul Tang, Isabelle Thomas, Monika Vana, Daniele Viotti, Marco Zanni, Auke Zijlstra
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Giovanni La Via, Stanisław Ożóg, Pavel Poc, Ivan Štefanec, Tomáš Zdechovský
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	David Coburn, Estefanía Torres Martínez

13.7.2016

VÉLEMÉNY A KÖLTSÉGVETÉSI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

a Regionális Fejlesztési Bizottság részére

az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról: értékelés
(2016/2045(INI))

A vélemény előadója: Marco Valli

JAVASLATOK

A Költségvetési Ellenőrző Bizottság felhívja a Regionális Fejlesztési Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 175. cikkének harmadik bekezdésére és 212. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2002. november 11-i 2002/2002/EK tanácsi rendeletre¹, valamint az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2012/2002/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 661/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
 - tekintettel az Európai Unió Szolidaritási Alapjának végrehajtásáról és alkalmazásáról szóló 2013. január 15-i állásfoglalására³,
- A. mivel az Európai Unió Szolidaritási Alapját a 2012/2002/EK rendelet hozta létre a 2002 nyarán Közép-Európát sújtó rendkívüli árvizekre adott válaszul.
- B. mivel a Szolidaritási Alap elsősorban olyan jelentős természeti katasztrófák esetén nyújt támogatást, amelyek komoly következményekkel járnak az életkörülményekre, a természeti környezetre vagy a gazdaságra nézve valamely tagállam vagy tagjelölt ország egy vagy több régiójában.
- C. mivel 2002 óta 24 európai országban 63 katasztrófahelyzet (árvizek, erdőtüzek, földrengések, viharok és aszályok) kapcsán biztosítottak támogatást az ESZA-ból,

¹ HL L 311., 2012.11.14., 3. o.

² HL L 189., 2014.6.27., 143. o.

³ HL C 440., 2015.12.30., 13. o.

összesen több mint 3,7 milliárd euró értékben.

- D. mivel 2008 júniusában az Európai Számvevőszék ismertette a Szolidaritási Alap teljesítményellenőrzésének eredményeit, és arra a következtetésre jutott, hogy bár elérte azzal kapcsolatos célját, hogy biztosítja a szolidaritást a katasztrófa sújtotta tagállamokkal, a kérelmek elfogadásának feltételei elég pontatlanok voltak, különösen az egyes régiókat érintő katasztrófák esetén; mivel a Számvevőszék az odaitélési eljárás lassúságát is kritizálta;
- E. mivel 2012 decemberében a Számvevőszék elfogadta „Az Európai Unió Szolidaritási Alapja által a 2009-es abruzzi földrengésre adott válasz: az intézkedések helytállósága és költsége” című teljesítményellenőrzést;
1. felhívja a figyelmet a Számvevőszék különjelentéseiről szóló a 2014. április 3-i állásfoglalására a Bizottság 2012. évi mentesítése kapcsán, amelyben támogatja a Számvevőszék azon megállapítását, amely szerint „az EUSZA-ból származó hozzájárulás mintegy 30 %-át (144 millió EUR) olyan intézkedésekre különítették el, amelyek az EUSZA-rendelet alapján teljes mértékben támogathatók; egyes projektek ugyanakkor – még ha tényleges szükségleteket elégítenek is ki – nem feleltek meg az EUSZA-rendelet egyedi rendelkezéseinek, egy projekt például nem a megfelelő időben és nem a lakosság tényleges szükségleteinek kielégítéséhez elegendő kapacitással nyújtott támogatást; felkéri a Bizottságot, fejtse ki, hogy a 2014. június 28-án hatályba lépett, az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló felülvizsgált rendeletben hogyan orvosolta a Számvevőszék által azonosított hiányosságokat;
 2. ismételten hangsúlyozza, hogy akkoriban a Bizottság 2012. évi ellenőrzési jelentése által feltárt szabálytalanságok nem jártak pénzügyi hatással, mivel a kifizetési igények meghaladták a jogosultságokat és a szabálytalan kifizetések iránti kérelmeket nem vették figyelembe;
 3. tudomásul veszi, hogy a természeti csapások és a bajba került emberek mihamarabbi megsegítésére való törekvés komoly terhet jelenthet a nemzeti hatóságok számára; úgy véli azonban, hogy a tagállamoknak végre kell hajtaniuk a katasztrófák kockázatának megelőzését és kezelését, valamint a vészhelyzetekre és természeti katasztrófákra reagáló programok kialakítását célzó uniós jogszabályokat, ami lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára, hogy a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás tiszteletben tartása mellett kapjanak gyors uniós támogatást; emlékeztet arra, hogy meg kell határozni, hogy az EUSZA-támogatásokat a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek megfelelően használták-e fel, annak érdekében, hogy azonosítsák, kiakakítsák és megosszák a bevált gyakorlatokat és a tanulságokat a megfizethetőség tekintetében;
 4. véleménye szerint az EUSZA-nak bizonyos fokú rugalmasságot kell tanúsítania ahhoz, hogy képes legyen gyorsabban és eredményesebben reagálni a katasztrófákra; emiatt üdvözli, hogy az országok kérhetik előleg kifizetését az eszközökből;
 5. elismeri, hogy a Szolidaritási Alapról szóló rendelet felülvizsgálata jelentős változtatásokat vezetett be a Parlament kéréseinek megfelelően¹;

¹ Lásd a 2013. január 15-i állásfoglalását az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról, annak megvalósításáról és

6. hangsúlyozza és üdvözli a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás tekintetében tett előrelépéseket¹, különösen a tekintetben, hogy a kedvezményezett tagállamok kötelesek:
- az irányítási és kontrollrendszerek létrehozásának és olyan módon történő alkalmazásának ellenőrzésére, hogy az uniós pénzeszközök hatékony és szabályszerű felhasználása biztosított legyen a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek megfelelően;
 - meggyőződni arról, hogy a finanszírozott tevékenységeket megfelelően hajtották végre;
 - biztosítani, hogy a támogatott kiadások alapjául szolgáló ellenőrizhető igazoló dokumentumok helyesek és szabályosak;
 - megelőzni, felderíteni és kijavítani a szabálytalanságokat és visszatéríteni a jogtalanul kifizetett összegeket a kései fizetésre érvényes kamattal együtt, adott esetben értesíteni a Bizottságot az ilyen szabálytalanságokról, és rendszeresen tájékozódni az államigazgatási és bírósági eljárások előrehaladásáról;
7. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy továbbra is nehézségek állnak fenn annak értékelésekor, hogy a regionális katasztrófákhoz kapcsolódó kérelmek megfelelnek-e a rendeletben megállapított rendkívüli kritériumoknak; felszólítja a Bizottságot, hogy az EUSZA következő felülvizsgálata alkalmával egyszerűsítse és javítsa az adminisztrációs eljárásokat;
8. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes esetekben az átláthatóság súlyos hiányát állapították meg az EUSZA rendeltetésének alkalmazása során; kéri, hogy javítsák a kiadások utólagos ellenőrzési rendszerét, illetve e kiadások pontos és egységes indokolását, és határozottan úgy véli, hogy a tagállamok által benyújtott végleges jelentéseknek nyilvánosnak és hozzáférhetőnek kell lenniük;
9. hangsúlyozza a tagállamok által természeti katasztrófákra adott válaszul végrehajtott közbeszerzési eljárások fontosságát annak céljából, hogy azonosítsák és terjesszék a bevált gyakorlatokat és a tanulságokat a vészhelyzetek esetén kötött szerződések tekintetében;
10. úgy véli, hogy a rendelet szükséges javításai magában foglalhatnának a nemzeti katasztrófavédelemre, konkrét cselekvési terv bevezetésére és a sürgősségi szerződésekre irányuló megállapodásokra vonatkozó kötelező, aktualizált tervre irányuló kérést;
11. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak is meg kell vizsgálniuk a saját adminisztrációs eljárásaikat az érintett régiókra irányuló támogatás mozgósításának felgyorsítása érdekében;
12. hangsúlyozza továbbá, hogy a módosított rendelet 11. cikke ellenőrzési jogkörrel ruházza fel a Bizottságot és a Számvevőszéket, és lehetővé teszi az Európai Csalás Elleni Hivatal

alkalmazásáról (HL C 440., 2015.12.30., 13. o.).

¹ Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló 2012/2002/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 661/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 189., 2014.6.27., 143. o., 5. és 11. cikk).

(OLAF) számára, hogy bármikor vizsgálatokat folytasson;

13. azon a véleményen van, hogy az EUSZA-nak, amennyire csak lehetséges, sinergiákat kell teremtenie más forrásokból származó pénzügyi támogatásokkal, különösen az európai strukturális és beruházási alapokkal; ezért az EUSZA megfelelő végrehajtása érdekében felszólítja a tagállamokat annak egyértelmű megállapítására, hogy mely károkra terjedjen ki az EUSZA, és milyen fellépéseket fedezzenek más alapokból származó támogatással;
14. véleménye szerint az európai hozzáadott érték megjelenítése érdekében további követelményeket kell meghatározni a támogatott területeken az EUSZA keretében nyújtott segítség nagyobb láthatóságához;
15. kéri a Bizottságot és a Számvevőszéket, hogy még a jelenlegi többéves pénzügyi keret lezárulása előtt értékeljék az EUSZA működését.

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN
TARTOTT ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE**

Az elfogadás dátuma	13.7.2016
A zárószavazás eredménye	+: 22 -: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Nedzhmi Ali, Louis Aliot, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Jens Geier, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Igor Šoltes, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Joachim Zeller
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Benedek Jávor, Marian-Jean Marinescu, Julia Pitera, Miroslav Poche

ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

Az elfogadás dátuma	9.11.2016
A zárószavazás eredménye	+ : 31 - : 4 0 : 1
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Franc Bogovič, Victor Boștinaru, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Rosa D'Amato, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Marc Joulaud, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Iskra Mihaylova, Jens Nilsson, Andrey Novakov, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Julia Reid, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Olaf Stuger, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Monika Vana, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Daniel Buda, James Carver, Miroslav Mikolášik, Bronis Ropè, Damiano Zoffoli